

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (HISTORY)
EXAMINATION: MAY – 2026
FIRST SEMESTER

Subject: History of Dalit Movement in 19th Century in India (HISMJE-101)

Date: 20/05/2026

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

1. Explain in detail the nature of the caste system in Indian society.
2. Explain the position of Dalits in Indian society by explaining the concept of Dalit.
3. Take a look at the socio-religious reform movement that make significant contributions to improving the condition of Dalits.
4. Explain the contribution of Satyashodhak Samaj in the Dalit movement in Modern India.
5. Evaluate the contribution of Shivram Janba Kamble to the Dalit movement in Modern India.
6. Write an essay on the work of Rajshri Shahu Maharaj to improve the condition of Dalits.

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

1. Review the Indian concept of untouchability.
2. Explain what Dalit consciousness is and explain its interpretation.
3. Review the concept of the Varna system.
4. Write the initiatives taken by the Christian missionary class to improve the condition of Dalits
5. Evaluate the work of Gopal Baba Valangkar.
6. Write a note on Vitthal Ramji Shinde –

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

१. जातीव्यवस्थेचे भारतीय समाजातील स्वरूप सविस्तर स्पष्ट करा.
२. दलित संकल्पनेचा अर्थ सांगून दलितांचे भारतीय समाजातील स्थान स्पष्ट करा.
दलितांची स्थिती सुधारण्यासाठी महत्वाचे योगदान देणाऱ्या सामाजिक धार्मिक सुधारणा चळवळींचा आढावा घ्या.
३. आधुनिक भारतातील दलित चळवळीतील सत्यशोधक समाजाचे योगदान स्पष्ट करा.
४. आधुनिक भारतातील दलित चळवळीमधील शिवराम जनाबा कांबळे यांच्या कार्याचे मूल्यमापन करा.
५. दलितांची स्थिती सुधारण्यासाठी राजर्षी शाहू महाराजांचे कार्य यावर निबंध लिहा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

१. भारतीय अस्पृश्यता संकल्पनेचा आढावा घ्या.
२. दलित चेतना म्हणजे काय सांगून त्याचे विवेचन स्पष्ट करा.
३. वर्णव्यवस्था संकल्पनेचा सविस्तर आढावा घ्या.
४. ख्रिस्ती मिशनरी वर्गाने दलितांची स्थिती सुधारण्यासाठी हाती घेतलेले उपक्रम लिहा.
५. गोपाळ बाबा वलंगकर यांच्या कार्याचे मूल्यमापन करा.
६. विठ्ठल राजमी शिंदे यावर टिप लिहा.